

Gradivo za sejo Občinskega sveta Občine Črnomelj v juliju 2017

Zadeva: **PROGRAM UKREPOV ZA ROME V OBČINI ČRNOMELJ ZA OBDOBJE 2017 – 2021**

OBRAZLOŽITEV:

Nacionalni program za Rome Vlade RS skupaj z Zakonom o Romski skupnosti v RS, zavezuje lokalne skupnosti, da pripravijo in sprejmejo podrobne področne programe, v katerih bodo natančno opredeljeni ukrepi za reševanje romske problematike, predvsem na področju infrastrukture in urejanja prostora in da v svojih finančnih načrtih predvidijo ustrezna sredstva.

Program ukrepov za Rome v Občini Črnomelj za obdobje 2017 – 2021 je zastavljen tako, da je v uvodu na splošno opisan položaj romske skupnosti v RS, nadaljuje se s pravnimi viri in izhodiščnimi dokumenti, ki opredeljujejo položaj in posebne pravice romske skupnosti, ki živijo v RS in način reševanja romske problematike. Tretja točka programa obravnava Rome v občini Črnomelj in sicer: splošne podatke, realizirane projekte v obdobju 2012-2016 in končno predvidene ukrepe za reševanje romske problematike v obdobju 2017-2021. Gradivo je bilo pripravljeno in usklajeno znotraj Občinske uprave, po posameznih področjih delovanja.

Posebno delovno telo za spremljanje položaja romske skupnosti je na svoji 7. seji dne 20. 6. 2017 gradivo obravnavalo in zaradi izrazitega nasprotovanja predstavnikov Romov, da bi bilo pod ukrepi 1 zapisano »postavitev večnamenskega centra Lokve«, je bilo odločeno, da pod ukrepi 1 ostane zapisano »Priprava projektov (izdelava projektne dokumentacije, pregled obstoječe, izdelava novih).

PREDLOG OBČINSKEMU SVETU OBČINE ČRNOMELJ:

Občinskemu svetu predlagamo, da predlagani Program ukrepov za Rome v občini Črnomelj za obdobje 2017 - 2021 obravnava in sprejme.

Pripravili:

- Tatjana Jakša, OU
- Vinko Kunič, OU
- Tamara Potočar, direktorica OU

Predlagateljica:

Županja
Mojca Čemas Stjepanovič, univ. dipl. ekon.

MNENJE POSEBNEGA DELOVNEGA TELESA ZA SPREMLJANJE POLOŽAJA ROMSKE SKUPNOSTI V OBČINI ČRNOMELJ:

Posebno delovno telo za spremljanje položaja romske skupnosti v občini Črnomelj je na svoji 7. redni seji, dne 20. 6. 2017 obravnavalo gradivo »Program ukrepov za Rome v občini Črnomelj za obdobje 2017-2021«. Občinskemu svetu občine Črnomelj predlaga, da Program ukrepov za Rome v občini Črnomelj za obdobje 2017-2021 obravnava in sprejme v predloženi vsebini.

Predsednica Posebnega delovnega telesa za
spremljanje položaja romske skupnosti
Zdenka Vrtin, l.r.

MNENJE ODBORA ZA GOSPODARSTVO IN KOMUNALNO INFRASTRUKTURO:

Odbor za gospodarstvo in komunalno infrastrukturo je na svoji 19. redni seji, dne 26.06.2017 obravnaval gradivo »Program ukrepov za Rome v občini Črnomelj za obdobje 2017-2021«. Odbor Občinskemu svetu občine Črnomelj predlaga, da Program ukrepov za Rome v občini Črnomelj za obdobje 2017-2021 obravnava in sprejme v predloženi vsebini.

Predsednica Odbora za gospodarstvo in
komunalno infrastrukturo
Nataša Hudelja, l.r.

OBČINA ČRNOMELJ
OBČINSKA UPRAVA
Trg svobode 3, 8340 Črnomelj
t: (07) 306-11-00, f: (07) 306-11-30

**PROGRAM UKREPOV ZA ROME
V OBČINI ČRNOMELJ
ZA OBDOBJE 2017-2021**

junij 2017

1. UVOD

Romska skupnost v Republiki Sloveniji nima položaja narodne manjšine, pač pa gre za posebno etnično skupnost ali skupino s posebnimi etničnimi značilnostmi (lastni jezik, kultura, druge etnične posebnosti).

Na evropski in na nacionalni ravni je romska skupnost obravnavana kot etnična skupina, manjšina, ki se sooča z največjimi eksistenčnimi težavami in ima prav na podlagi teh dejstev poseben status. Poseben status ji daje tudi dejstvo, da gre za manjšino, ki nima svoje države, ki bi skrbela zanjo, kot je to na primer italijanska in madžarska narodna skupina v Republiki Sloveniji ali Slovencev v zamejstvu.

Pripadniki romske skupnosti se srečujejo predvsem s težavami na področju bivalnih razmer, izobraževanja, zaposlovanja in zdravstvenega varstva, zato so prav ta področja določena kot prioriteta in v tem trenutku zahtevajo največjo pozornost ter konkretne kratkoročne in dolgoročne ukrepe za izboljšanje stanja. Poleg tega je potrebno posebno pozornost nameniti tudi ohranjanju in razvoju različnih oblik romskega jezika, kulture ter informativne in založniške dejavnosti ter vključevanje Romov v družbeno in politično življenje.

2. PRAVNI VIRI IN IZHODIŠČNI DOKUMENTI

Pravna podlaga za urejanje položaja romske skupnosti v Republiki Sloveniji je 65. člen Ustave RS, ki določa, da položaj in posebne pravice romske skupnosti, ki živi v Sloveniji, ureja zakon.

Z Zakonom o romski skupnosti v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 33/07; v nadaljevanju ZRomS-1) je bil narejen velik korak v smeri izpeljave določb 65. člena Ustave RS, obravnavanja Romov kot dela slovenskega in evropskega prostora oziroma slovenske in evropske družbe ter izboljšanja položaja romske skupnosti v Republiki Sloveniji v celoti. S tem zakonom je postavljen normativni okvir, ki potrebuje še konkretno in učinkovito uresničevanje pravic romske skupnosti.

Poleg 65. člena Ustave RS in krovnega zakona so pravne podlage za urejanje položaja pripadnikov romske skupnosti v Sloveniji tudi 14 področnih zakonov, to so Zakon o lokalni samoupravi, Zakon o lokalnih volitvah, Zakon o evidenci volilne pravice, Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, Zakon o osnovni šoli, Zakon o vrtcih, Zakon o medijih, Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo, Zakon o knjižničarstvu, Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja, Zakon o Radioteleviziji Slovenija, Zakon o financiranju občin, Zakon o varstvu kulturne dediščine, Kazenski zakonik Republike Slovenije. Poleg zakonov je skrb za uresničevanje posebnih pravic romske skupnosti in za izboljšanje položaja romske skupnosti vgrajena v številne programe, strategije in resolucije s posameznih družbenih področij.

4. in 5. člen ZRomS-1 opredeljujeta področja uresničevanja posebnih pravic romske skupnosti ter določata vlogo in naloge državnih organov in organov samoupravnih lokalnih skupnosti, 6. člen zakona pa določa, da vlada za usklajeno uresničevanje posebnih pravic pripadnikov romske skupnosti v sodelovanju s samoupravnimi lokalnimi skupnostmi in Svetom romske skupnosti Republike Slovenije sprejme program ukrepov.

Skladno z določbami 6. člena ZRomS-1 je dne 25. 5. 2017 Vlada Republike Slovenije sprejela Nacionalni program ukrepov za Rome za obdobje 2017-2021, katerega temeljna načela, kot so spoštovanje človekovih pravic in temeljih svoboščin ter ustvarjanje pogojev za njihovo uresničevanje

ostajajo enaka načelom Nacionalnega programa ukrepov za Rome Vlade Republike Slovenije za obdobje 2010-2015.

Osnovni strateški cilji programa ukrepov za obdobje 2017-2021 so:

1. izboljšati izobrazbeno strukturo Romov in izboljšati udeležbo romskih otrok v programih predšolske vzgoje in šoloobveznih romskih otrok v rednem izobraževanju ter povečati vključenost mladih in odraslih v nadaljevanju izobraževalnega procesa v skladu z načelom vseživljenjskega učenja;
2. povečati zaposlenost in zmanjšati brezposelnost Romov s poudarkom na zaposlitveni aktivaciji dolgotrajno brezposelnih in odpravljanju ovir pri (ponovnem) vstopu na trg dela;
3. za preprečevanje in odpravljanje izključenosti Romov, še posebej žensk, otrok in mladih, spodbujati razne programe socialnega varstva, in sicer informacijske, svetovalne programe, delo na terenu, dnevne centre, programe pomoči in samopomoči ter krepiti seznanjenost Romov o tovrstnih programih;
4. izboljšati storitve zdravstvenega varstva in jih približati Romom ter povečati njihovo ozaveščenost o vprašanih v zvezi z zdravjem in zdravstvenim varstvom, predvsem s poudarkom na zdravje žensk in otrok;
5. izboljšati bivanjske razmere Romov, pospeševati ureditev naselij, kjer večinsko živi romsko prebivalstvo, v skladu z nacionalnimi zakonskimi zahtevami zagotoviti dostop do javnih dobrin, kot sta dostopa do vode in električne energije, in spodbujati odpravo dejanskega prostorskega ločevanja, kije rezultat zgodovinskega naseljevanja Romov in dolgoletne izključenosti iz družbenega življenja;
6. spodbujati ohranjanje in razvoj kulturne, informativne in založniške dejavnosti romske skupnosti ter si prizadevati za ohranjanje in razvoj (različnih oblik) romskega jezika kot manjšinskega jezika;
7. povečati ozaveščenost pripadnikov romske skupnosti in večinskega prebivalstva o pozitivnih učinkih vključevanja Romov v družbo in bogastva, ki ga romske kulture prinašajo v slovensko družbo, in o pomenu nediskriminacije ter okrepiti boj proti protiromski retoriki, sovražnem govoru ter stereotipom in predsodkom;
8. krepiti dialog in sodelovanje z lokalnimi skupnostmi, kjer živijo Romi, ter vzpodbuditi aktivno partnerstvo med lokalno in državno ravnanje in romsko skupnostjo.

3. ROMSKA SKUPNOST V OBČINI ČRNOMELJ

Občina Črnomelj je ena izmed občin, kjer so Romi zgodovinsko prisotni in imajo tako poleg splošne volilne pravice, ki jim pripada kot slovenskim državljanom, pri lokalnih volitvah še posebno volilno pravico, ki jim omogoča, da sami izvolijo romskega svetnika s posebnih list romskih volilnih upravičencev.

V okviru OS Črnomelj deluje Posebno delovno telo za spremljanje položaja romske skupnosti, ki ima predvsem nalogo da:

- spremlja in obravnava položaj romske skupnosti v samoupravni lokalni skupnosti;
- obravnava in daje predloge ter pobude o vprašanih, ki se nanašajo na položaj pripadnikov romske skupnosti in njihove pravice;
- dejavno sodeluje pri uresničevanju razvojnega programa samoupravne lokalne skupnosti, zlasti pa pri programih in razreševanju vprašanj, ki se nanašajo na položaj in razvoj romske skupnosti v samoupravni lokalni skupnosti;
- obravnava vprašanja, povezana z ohranjanjem romskega jezika in kulture;
- sodeluje z romskimi društvi in drugimi njihovimi organizacijami v samoupravni lokalni skupnosti.

Po oceni naj bi v občini Črnomelj živelo 740 Romov, kar predstavlja približno 5 % celotnega prebivalstva. V Občini Črnomelj imamo v skladu z Občinskim prostorskim načrtom (sprejetim leta 2011) 4 legalna romska naselja, in sicer: Lokve, Kanižarica, Drenovec in Čudno selo. Romsko naselje Pretlje (Ručetna vas) je nelegalno naselje.

Neuradni podatki o številu prebivalcev po naseljih (oktober 2015):

Črnomelj in okolica	108 oseb
RN Lokve	356 oseb
RN Kanižarica	163 oseb
RN Čudno selo	34 oseb
RN Vinica - Drenovec	39 oseb
Ručetna vas - Pretlje	28 oseb
Hrast pri Vinici	12 oseb

3.1. PROSTORSKI RAZVOJ, PROSTORSKO NAČRTOVANJE IN STANOVANJSKA POLITIKA

Prostorsko načrtovanje in zagotavljanje infrastrukture v naseljih sodi v pristojnosti občin. V skladu z Zakonom o prostorskem načrtovanju (Uradni list RS, št. 33/07) in v skladu s Pravilnikom o vsebini, obliki in načinu priprave občinskega prostorskega načrta ter pogojih za določitev območij sanacij razpršene gradnje in območjih za razvoj in širitev naselij (Uradni list RS, št. 99/07) je Občina Črnomelj pripravila občinski prostorski načrt (OPN), ki je bil sprejet oktobra 2011, in zajema tudi ureditev romskih naselij. S sprejetjem OPN je vzpostavljen temelj za vse ostale konkretne aktivnosti za izboljšanje položaja romske skupnosti, kot so prostorske in okoljske ureditve, sanacije in legalizacije romskih naselij (komunalna infrastruktura, urejanje lastniških odnosov, pridobitev dovoljenj za posege v prostor...).

V vseh 4 legalnih romskih naseljih je urejen dostop do pitne vode ter dostop do elektrike. Romsko naselje Kanižarica ima urejeno tudi kanalizacijsko omrežje. Nelegalno naselje Pretlje ima urejen dostop do elektrike, in sicer do edinega objekta, ki je legalno postavljen.

3.2. REALIZIRANI PROJEKTI V OBDOBJU 2012 – 2016

Na 12. redni seji Občinskega sveta občine Črnomelj, dne 1. 3. 2012 je bil sprejet Program ukrepov za Rome v občini Črnomelj za obdobje 2012-2016, ki je vseboval tako pregled aktivnosti na področju romske problematike v občini Črnomelj do sprejetja Programa in načrte na tem področju za naprej.

Za namen realizacije zastavljeni ukrepov se je Občina Črnomelj prijavila na razne javne razpise in sicer smo se v letu 2012 prijavili na Javni razpis za sofinanciranje projektov osnovne komunalne infrastrukture v romskih naseljih in uspešno izvedla rekonstrukcijo fekalne kanalizacije Kanižarica (vrednost investicije je bil 202.436 EUR, od tega delež Občine Črnomelj 52.299 EUR) in rekonstrukcijo vodovoda Lokve – smer žaga Župančič (vrednost investicije je bil 112.952 EUR, od tega delež Občine Črnomelj 29.225 EUR). V letu 2013 je bila Občina Črnomelj uspešna pri prijavi na tri javne razpise za sofinanciranje projektov osnovne komunalne infrastrukture v romskih naseljih: odkup zemljišča v naselju Kanižarica, ob cesti, s katerim bi se naselje uredilo in zaokrožilo (vrednost investicije je 37.772,76 EUR), izgradnja vodovoda v naselju Drenovec, v smeri Klanfar (vrednost investicije je 92.017 EUR) in ureditev avtobusnega postajališča Čudno selo (vrednost investicije je 104.446 EUR). Vse investicije so bile uspešno realizirane. Sredstva za realizacijo predvideni ukrepov ima občina zagotovljena v vsakoletnem proračunu. Realizirani projekti v obdobju 2012-2016:

Leto 2012	<ul style="list-style-type: none"> - rekonstrukcija vodovodnega omrežja v dolžini 1050 m v RN Kanižarica (ob glavni cesti) in v RN Lokve (žaga) - RN Kanižarica zgrajena kanalizacija v okvirni dolžini 535 m gravitacijskega voda in 85 m tlačnega voda - v naselju Drenovec obnovljen vodovod v dolžini 520 m - rekonstrukcija fekalne kanalizacije Kanižarica - rekonstrukcija vodovoda Lokve – smer žaga Župančič - RN Kanižarica odkupljena zemljišča
Leto 2013	<ul style="list-style-type: none"> - odkup zemljišča v naselju Kanižarica, ob cesti - izgradnja vodovoda v naselju Drenovec, v smeri Klanfar - ureditev avtobusnega postajališča Čudno selo
Leto 2014	<ul style="list-style-type: none"> - v naselju Lokve zgrajeno 120 m vodovoda
Leto 2015	<ul style="list-style-type: none"> - priprava dokumentacije za kanalizacijo do romskega naselja Drenovec/reševanje služnosti in ostalih premoženjsko pravnih zadev na predvideni trasi - dokumentacija za ureditev območja ob glavni cesti Črnomelj-Vinica v Kanižarici
Leto 2016	<ul style="list-style-type: none"> - nadaljevanje urejanja pravno premoženjskih zadev na trasi kanalizacijskega omrežja do romskega naselja Drenovec

	<ul style="list-style-type: none"> - oddaja vloge za GD za ureditev infrastrukture za območje ob glavni cesti Črnomelj-Vinica v Kanižarici - odkup zemljišč za potrebe pločnika in javne razsvetljave v naselju Lokve/pogodbi sklenjeni v letu 2016, izplačila v letu 2017 - pričetek izgradnje hodnika za pešce in kolesarje z javno razsvetljavo od odcepa za obvoznico v smeri Črnomlja
--	---

3.3. PREDVIDENI UKREPI DO LETA 2021

<p>ukrep 1: Priprava projektov (izdelava projektne dokumentacije, pregled obstoječe, izdelava novih).</p>
<p>ukrep 2: Fekalna kanalizacija za romsko naselje Drenovec (1,75 km, s črpališčem in tlačnim vodom, priključitev na zgrajeno kanalizacijo in ČN Vinica)</p>
<p>ukrep 3: Fekalna kanalizacija in čistilna naprava za romsko naselje Lokve (3,75 km kanalizacije z dvema črpališčema in KČN 500 PE)</p>
<p>ukrep 4: Prometna ureditev romskega naselja Lokve ob R1-216/1178 (1,7 km hodniki za pešce in javna razsvetljava)</p>
<p>ukrep 5: Prometna ureditev romskega naselja Drenovec ob R1-218/1214 (1,04 km hodniki za pešce in javna razsvetljava)</p>
<p>ukrep 6: Prometna ureditev romskega naselja Kanižarica – Jama ob R1-217/1209 (530 m hodniki za pešce)</p>
<p>ukrep 7: Prometna ureditev romskega naselja Kanižarica ob R1-218/1214 (450 m hodniki za pešce, javna razsvetljava)</p>
<p>ukrep 8: Prometna in komunalna ureditev novega dela romskega naselja Kanižarica (izgradnja vodovoda 100 m , fekalne kanalizacije 130 m, meteorna kanalizacija 50 m, ureditev dostopne poti 50 m, elektro omrežje 100 m, TKK omrežje 100 m, javna razsvetljava 50 m)</p>
<p>ukrep 9: Odkup zemljišča v romskem naselju Lokve</p>

Ocenjena vrednost po ukrepih						
Ocenjena vrednost	2017	2018	2019	2020	2021	SKUPAJ
ukrep 1	18.640	46.025				64.665
ukrep 2	200.000	270.000				470.000
ukrep 3		243.750	500.000	500.000		1.243.750
ukrep 4		300.000	300.000			600.000
ukrep 5			150.000	180.000		330.000
ukrep 6					100.000	100.000
ukrep 7				150.000		150.000
ukrep 8		50.000	62.423			112.423
ukrep 9					25.000	25.000
SKUPAJ:	218.640	909.775	1.012.423	830.000	125.000	3.095.838

Celotna vrednost z DDV			
Ocenjena vrednost	Lastna sredstva EUR	Sredstva sofinanciranja EUR	SKUPAJ EUR
ukrep 1	14.226,3	50.438,7	64.665
ukrep 2	103.400	366.600	470.000
ukrep 3	273.625	970.125	1.243.750
ukrep 4	132.000	468.000	600.000
ukrep 5	72.600	257.400	330.000
ukrep 6	22.000	78.000	100.000
ukrep 7	33.000	117.000	150.000
ukrep 8	24.733,06	87.689,94	112.423
ukrep 9	5.500	19.500	25.000

VIRI:

- Zakon o romski skupnosti v Republiki Sloveniji (Ur. l. RS, št. 33/07)
- Nacionalni program ukrepov Vlade Republike Slovenije za Rome za obdobje 2017-2021
- Interni akti

Županja občine Črnomelj
Mojca Čemas Stjepanovič, univ.dipl.ekon.

Številka: 095-5/2017

Datum: